

ЗАРУ́ДНА Варвара Михайлівна (05(17). 12. 1857, м. Катеринослав, нині Дніпропетровськ — 14. 03. 1939, Москва) — співачка (сопрано), педагог. Дружина композитора М. Іполитова-Іванова. Закін. Харків. муз. училище (1879; кл. *К. Прохорової-Мауреллі*), С.-Петербур. консерваторію (1882; кл. *Г. Ніссен-Саломан* та *К. Еверарді*). Солістка Київ. (1882–83), Тифліс. (нині Тбілісі, 1883–93) опер. Від 1893 гастролювала у С.-Петербурзі, Іркутську, Казані, Калузі (усі — Росія). Спільно з М. Іполитовим-Івановим 1883 заснувала у Тифлісі Муз. училище. 1893–1924 — проф. Моск. консерваторії. Брала участь у муз. зібраннях М. Балакірева, О. Бородіна, М. Римського-Корсакова. Володіла гнучким голосом м'якого тембру, витонченим смаком, артистич. талантом. У концерт. репертуарі — українські народні пісні, твори укр. композиторів, зокрема М. Лисенка та Я. Степового. Була першою виконавицею партій Руфі та Зорайї в операх М.

Іполитова-Іванова «Руфь» (1887) та «Азра» (1890). Серед учнів — *С. Зорич*, *В. Макарова-Шевченко*.

Основні партії

Тетяна, Марія, Кума («Євгеній Онєгін», «Мазепа», «Чародійка» *П. Чайковського*), Тамара («Демон» *А. Рубінштейна*), Антоніда («Життя за царя» *М. Глінки*), Наташа («Русалка» *О. Даргомижського*), Ярославна («Князь Ігор» *О. Бородіна*), Марґарита («Фауст» *Ш. Гуно*), Джільда («Ріґолетто» *Дж. Верді*).

Рекомендована література

1. Ипполитов-Иванов М. 50 лет русской музыки в моих воспоминаниях. Москва, 1934;
2. В. М. Зарудная-Иванова: Некролог // Сов. музыка. 1939. № 3.

І. М. Лисенко

Фотоілюстрації

Бібліографічний опис:

Зарудна Варвара Михайлівна / І. М. Лисенко // *Енциклопедія Сучасної України* [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. — К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2010. — Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-15610>

2001-2025 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України (докладніше).